

Bestyrelsen, Vejle afdeling

Årsberetning 2018

(foto) Velkommen til årsmødet 2018 i Danmarks Naturfredningsforening (DN) i Vejle Kommune.

DN har ca. 129.000 medlemmer på landsplan, hvilket stort set er samme antal som sidste år. I Vejle Kommune har vi pr. 30. oktober i år 2.014 medlemmer, hvilket er lidt flere, end vi havde oktober 2017, hvor vi var 1.977 medlemmer.

(foto) DN Vejle har en bestyrelse på 9 medlemmer og en suppleant. Herudover er der i Jelling en lokalgruppe på 6 medlemmer. Endelig kan bestyrelsen i forbindelse med specifikke sager knytte ad hoc medlemmer.

Vi er medspillere i den offentlige planlægning f. eks. kommuneplanen, lokalplaner, statens natur- og vandplaner, Natura 2000-planer, planer for nye vejprojekter og nyt byggeri. Vi gennemgår myndighedernes afgørelser i miljø- og natursager. Det kan f. eks. være tilladelse til byggeri i det åbne land eller et indgreb i et beskyttet naturområde.

Hvis vi skønner, at en tilladelse vil betyde en væsentlig forringelse af natur, landskab eller miljø, og hvis vi mener, at en afgørelse strider mod den gældende lovgivning, anker vi sagen til Miljø- og Fødevarerklagenævnet eller Planklagenævnet.

Vi lægger vægt på, at vores arbejde er præget af dialog og samarbejde snarere end konfrontation.

Derfor bruger vi tid på samarbejde med kommunen samt interessegrupper, organisationer og private om mere og bedre natur i Vejle Kommune.

Vi er f.eks. repræsenteret i Miljøforum og bestyrelsen samt rådet for Vejle Ådal og Vejle Fjord.

Efterfølgende årsberetning er på ingen måde komplet for bestyrelsens arbejde i det forløbne år, men giver et billede af noget af det, som vi har beskæftiget os med i 2018.

Fredninger

(foto) Som nævnt i tidligere årsberetninger er Vejle Kommune beriget med 16 større fredede områder, der alle er landskabsfredninger, og hvor de største f.eks. fredningen omkring Rørbæk Sø, Hærvejen og Gudenåens Kilder dækker et areal på ca. 2.100 hektar og Nybjerg Mølle fredningen ca. 1000 ha. Herudover er en række små lokaliteter berørt af fredningsdeklarationer, og endelig er samtlige kirker i landdistrikterne omgivet af mindre fredninger (Exner), hvis formål er at sikre indsigt til og udsigt fra kirkerne.

Lige siden den første naturfredningslov i 1917 har fredninger været et centralt og yderst stærkt instrument til at sikre værdier i det danske landskab.

Fra forskellig side hævdes det ofte, at Naturbeskyttelseslovens § 3 giver en tilstrækkelig beskyttelse af en række naturtyper (heder, enge, overdrev, strandenge, moser, vandløb og

søer). Loven sikrer, at der ikke aktivt foretages indgreb, som ændrer naturens tilstand. § 3 områder kræver ofte naturpleje for at opretholde naturtypen. Kommunerne kan imidlertid ikke udføre pleje imod ejers vilje, så meget § 3-natur gror til, og f.eks. overdrev kan springe i skov og dermed miste beskyttelsen. § 3-beskyttelse er ej heller varig, men kan ophæves, hvis naturtilstanden forringes. Desuden kan § 3-beskyttelse ophæves med krav om erstatningsnatur, som ikke nødvendigvis modsvarer det tabte.

Vejle Kommune fortjener ros for sit arbejde med overvågning af de § 3-beskyttede arealer i kommunen. Kommunen har adskillige gange i det forløbne år givet påbud om reetablering af ødelagte § 3-områder.

Vi har i det forløbne år behandlet 14 ansøgninger til dispensation af projekter i de fredede områder og herunder deltaget i 3 besigtigelser med fredningsnævnet. 7 af sagerne er endnu ikke afsluttede.

Vi har hjulpet Vejle Kommune med at løse problematikken på et dambrug (i et fredet område) med brug af hormonet methyltestosteron i produktionen af fisk og den efterfølgende nedsivning af hormonet, uden at dette ender i den højt målsatte Egtved Å.

Vi anbefaler kun dispensation til et projekt, såfremt det ikke vil stride mod fredningens formål, i overensstemmelse med Naturbeskyttelsesloven § 50 stk. 1.

Fredningsforslag for dele af Vejle Ådal

(foto) I årsberetningen for 2017 omtalte vi grundigt fredningsforslaget for dele af Vejle Ådal strækkende sig fra Vingstedvej ca. 10 km vest for Vejle og til Slotsbjergvej ca. 17 km vest for Vejle, en strækning på godt 7 km af Vejle Ådal med varierende bredde dækkende et areal på ca. 850 ha.

Fredningsforslaget blev godkendt til behandling af Fredningsnævnet 4.5.2017.

I juni 2017 blev der afholdt offentligt møde om fredningsforslaget og senere samme måned besigtigelser strækkende sig over 2 dage til berørte lodsejere, der havde ønsket besøg.

En række kommentarer blev fremsendt til Fredningsnævnet, og på baggrund af disse udarbejdede DN et revideret fredningsforslag med hensyn til afgrænsning og bestemmelser.

Vi forventer en snarlig afgørelse fra Fredningsnævnet, men principielt skal fredningsnævnet først senest 2 år efter, at sagen blev rejst, afsige en fredningskendelse.

Såfremt fredningsnævnet stadfæster fredningsforslaget, skal det, uanset om det påklages, ligeledes behandles af Miljø- og Fødevarerklagenævnet. Sagsbehandlingstiden kan her være op til 2 år, så vi må fortsat ruste os med tålmodighed.

Vejle Kommune har i samarbejde med en række interessenter for et par år siden udarbejdet en erhvervs- og udviklingsstrategi for Vejle Ådal og Vejle Fjord. Vi vil endnu engang pointere, at fredningsforslaget er i samklang med særligt de grønne perspektiver i strategien. Strategiens fokus på udvikling for både dambrugs-, landbrugs- og skovbrugserhvervet kan i stort omfang spille sammen med fredningsforslagets intentioner, hvis der tages hensyn til natur- og landskabsinteresserne. Samtidig vil fredningsforslaget understøtte strategiens fokus på friluftsliv, sundhed, oplevelser, formidling, kulturhistorie og turismerelaterede erhverv. DN kan ligeledes støtte, at der på sigt arbejdes hen imod etablering af en Nationalpark i området, der dækkes af erhvervs- og udviklingsstrategien.

Natura 2000-områder

(foto) Danmark har udpeget 250 Natura 2000-områder, der svarer til 8% af landområdet og hermed ligger vi helt i bund i EU. Natura 2000-områderne er udpeget for at beskytte en række dyre-, fugle- og plantearter samt naturtyper, som er sjældne, truede eller karakteristiske for EU-landene. Formålet med udpegningen er, at områderne vil medvirke til, at naturen udvikler sig positivt, således at arter og naturtyper på sigt opnår en gunstig bevaringsstatus.

I Vejle Kommune er 8 arealer udpeget som Natura 2000-områder. Det drejer sig om Munkebjerg Strandskov, Skove langs nordsiden af Vejle Fjord, Højen Bæk, Egtved Ådal, Randbøl Hede og klitter i Frederikshåb plantage, Øvre Grejs Ådal, Ringive Kommueplantage og Store Vandskel, Rørbæk Sø og Tinnets Krat.

En justering af Natura 2000-områderne blev i maj 2016 vedtaget af et politisk flertal i folketinget. Områderne skulle tilpasses med henblik på at mindske andelen af intensivt drevne jordbrugsarealer og evt. udvide de udpegede områder med mere værdifuld natur. I forsommeren 2018 vedtog aftaleparterne at udvide natura 2000-områderne med yderligere naturarealer, som primært kommer fra Naturstyrelsens arealer. Forløbet er nu foreløbig afsluttet med en høring af et udkast til en bekendtgørelse, som trådte i kraft for få dage siden: 29.900 hektar er udtaget af Natura 2000-områderne og dermed ikke længere beskyttede, mens andre 30.900 hektar er udpegede.

Det lyder forjættende, men det ændrer ikke ved det faktum, at det er en begrænset del af vores landareal, der er udpeget. Mange naturområder uden for Natura 200-områderne har større betydning for visse bilagsarter og naturtyper end flere eksisterende og nyudpegede habitatområder. Flere af de nyudpegede arealer indeholder langt fra den mest værdifulde natur. Det gælder bl.a. de udpegede statslige skove, der pga. mange års effektiv statslig skovdrift generelt er fattige på biodiversitet.

I Vejle Kommune har justeringerne af Natura 2000-områderne været små og ikke væsentlige.

DN's hovedkontor har sammen med Dansk Botanisk Forening, WWF Danmark, Dansk Ornitologisk Forening, Danmarks Sportsfiskerforbund, Greenpeace Danmark, Svampeforeningen, Dyrenes Beskyttelse og Det Økologiske Råd i oktober 2018 henvendt sig til EU Kommissionen og bedt denne om at foranledige en meget indgående vurdering af den danske regerings ønsker om massive udtagninger af arealer, for så vidt angår både de juridiske forudsætninger, som det faglige grundlag for de respektive områder.

Danmarks Naturkanon

(foto) Danmarks Naturkanon vil i sin endelige form indeholde 15 steder i Danmark, hvor naturen er noget helt særligt og samtidig er en oplevelse at besøge.

Vejle Ådal indgik i den tidligere Danske Naturkanon. DN Vejle har via vores hjemmeside og Facebook opfordret til at stemme for Vejle Ådal, men det skal også erindres, at området omkring Det Store Vandskel og Gudenåens samt Skjernåens udspring er fantastisk og fortjener at komme med i Danmarks Naturkanon. I løbet af november måned afgør en jury, hvilke 15 steder i Danmark, som skal med i Danmarks Naturkanon.

Rent drikkevand

DN har i mange år haft fokus på at befolkningen og vores efterkommere sikres tilstrækkelig rent drikkevand.

Danskerne drikker nu hver 21 liter flaskevand om året, hvilket er det dobbelte af forbruget i 2005. Svenskerne overlever på det halve. 1.000 liter postevand koster cirka det samme som to halve liter kildevand fra tanken. For 15 kr. om dagen kan en gennemsnitsfamilie få rent og

friskt drikkevand og komme af med sit spildevand. Vand på flaske udleder ca. 900 gange mere CO₂ pr. liter end postevand.

Natur- og Miljøudvalget i Vejle Kommune (VK) havde indkaldt til møde om nye ideer til beskyttelse af grundvandet i VK den 22.10.2018.

Mødedeltagerne var repræsentanter for de involverede interessenter, bl.a. DN.

Repræsentanten fra regionernes videnscenter for miljø og ressourcer gav en historisk oversigt over tiltag til og lovgivning om beskyttelsen af drikkevandet i Danmark. Efterfølgende var der korte indlæg fra VK, vandrådet og TREFOR.

Der er behov for beskyttelse af det danske drikkevand, da Danmark er et af de eneste lande i verden, hvor vi kan få drikkevand direkte fra grundvandet. Det er en unik ressource, der desværre er truet af sprøjtegifte. I 2017 blev der fundet rester af sprøjtegifte i drikkevandet 802 gange i 80 af landets 98 kommuner, herunder i Vejle Kommune. Det er en femdobling i forhold til 2016. I 33 kommuner var der mere sprøjtegift i vandet end tilladt. Over halvdelen af det danske grundvand er eller har været påvirket af sprøjtegifte viser den landdækkende grundvandsovervågning (GRUMO). Man kan ikke fjerne sprøjtegiften fra grundvandet, så hvis først grundvandet er forurenet, skal vi slås med problemet de næste 30-100 år.

Indenfor TREFOR's område er der i 2017/18 taget 7 boringer ud af drift, og det er flere end de tager ind, så om nogle evt. få år vil der være problemer med forsyningen af rent drikkevand i TREFOR's område.

Der fremkom flere ideer til beskyttelse af grundvandet: Bl.a. skovrejsning på kildepladserne, aftaler med landmændene mod økonomisk kompensation, sløjfning af gamle brønde, da de ofte har direkte forbindelse med drikkevandet og måske en mulighed for at lægge kommende kildepladser i eksisterende skove.

Overordnet er det DN's holdning, at den bedste måde at beskytte drikkevandet på er at forbyde brug af sprøjtegift dér, hvor drikkevandet dannes og pumpes op, i hele landet. Ellers skal hver enkel kommune selv gøre det.

De fleste sprøjtegifte kommer fra landbruget, men gartnerier, planteskoler, juletræsplantager, golfbaner og nogle haveejere bruger også sprøjtegifte.

I 2016 blev der solgt 20 tons gift mod ukrudt og skadelige dyr til brug i de danske haver. Insekter og fugle nyder godt af et fristed med træer, buske og urter.

Vi vil gerne opfordre til, at I tilmelder jeres haver til "Giftfri Have". Det gøres med få klik på DN's hjemmeside.

Tilladelser efter § 35 i planloven – såkaldte landzonetilladelser

Vejle Kommune giver en lang række landzonetilladelser for byggerier i det åbne land, og DN får fremsendt alle disse afgørelser til orientering. Såfremt vi finder, at afgørelsen er problematisk, har vi mulighed for at påklage afgørelsen til Planklagenævnet.

I 2017 påklagede vi 3 af kommunens landzonetilladelser til Planklagenævnet. Det drejede sig i alle tilfælde om større byggeri i det åbne land, hvor vi vurderede at byggeriet ville være skæmmende for landskabsoplevelsen og i strid med intentionerne for landzonebestemmelserne.

I en sag trak ansøger sin ansøgning tilbage. En sag angående en stor ridehal i det åbne land er endnu ikke afgjort og endelig er en sag angående en zonetilladelse til en maskinhal på 128 m²

beliggende frit i det åbne land uden tilknytning til eksisterende landbrugsbygninger blevet afgjort. Planklagenævnet ændrede kommunens afgørelse til et afslag.

Planklagenævnet anfører i afgørelsen bl.a. ”Planklagenævnet finder ikke, at der foreligger særlige forhold, som kan begrunde en fravigelse fra udgangspunktet om, at der ikke gives landzonetilladelse til opførelse af fritliggende garager, udhuse m.v. i det åbne land.”

(fotos) I 2018 har vi brugt meget tid på en enkelt sag, der har mange aspekter, og flere af afgørelserne/vurdering er påklaget til Planklagenævnet og Miljø- og Fødevarerklagenævnet. Sagen er på ingen måde afsluttet, men bl.a. er et overdrev blevet ødelagt ved intensiv gennemharvning og efterfølgende tilsåning med en frøblanding.

Den kendte zoolog Carl Wesenberg-Lund udtalte i 1915. ”Et lands naturskønhed er en nationalformue, hvoraf slægt på slægt i sekler skal leve. En eneste generation kan lægge den øde, ikke snese af generationer kan bringe den på fode igen”.

Når det drejer sig om fine gamle overdrev, tager det meget lang tid at genoprette, hvis det overhovedet kan lade sig gøre.

Køb af et naturområde i Vejle Kommune

(fotos) Danmarks Naturfond, der har tæt forbindelse til Danmarks Naturfredningsforening, har til formål at bevare landskabelige og kulturhistoriske værdier, at beskytte dyre- og planteliv, at sikre rekreative områder for befolkningen ved erhvervelse og drift af fast ejendom samt at yde støtte til fredningsformål.

Fonden modtog for godt tre år siden en testamentarisk gave, der var øremærket til erhvervelse af et naturområde i Vejle Kommune. Fonden bad DN Vejle om at hjælpe med at finde et relevant område i kommunen. Fonden ønskede, at området skulle have en fin naturkvalitet og lagde vægt på, at det skal være tilgængeligt.

Naturområdet er nu fundet og købet effektueret. Det drejer sig om matrikel 56 på Bjerlev Hede, der har et areal på ca. 6,5 hektar. Bjerlev Hede er beliggende på en hedslette 6-7 km nord for Jelling. Hovedparten af den oprindelige Bjerlev Hede blev tilplantet i årene efter 1910. Mindre hede- og moseområder er bevaret mod syd. Matrikel 56 består af hede, hedekær og 3 søer, der er anlagt af den tidligere ejer siden 1980'erne.

Bjerlev Hede er et af de mest værdifulde naturområder i Vejle Kommune og rummer talrige sjældne planter og insekter, der ikke vil overleve, hvis området springer i skov

DN har tidligere udført naturpleje på en del af området med fjernelse af ny opvækst, men der er nu behov for en større trærydning af området, så den lysåbne natur genskabes.

Danmarks Naturfond vil foranstalte, at denne iværksættes måske allerede i den kommende vinter og ellers i august 2019. Arbejdet vil blive udført så skånsomt som muligt med udlægning af køreplader. Efterfølgende skal arealet hegnes og afgræsses for at holde ny opvækst nede. Vejle Kommune har givet tilsagn om at være behjælpelig med hegning af området.

I DN Vejle er vi meget tilfredse med købet, vi ser frem til at naturværdierne bliver endnu bedre, og vi glæder os til, at mange borgere vil finde vej til denne naturperle og nyde den.

Mobilitetsplan – et visionskatalog

Vejle Kommune vedtog 15.8.2018 Mobilitetsplan 2018 – 2030 – et visionskatalog.

DN Vejle fremsendte 23.05.2018 et udførligt hørings svar til planen. For detaljer henvises til dette. Forinden havde vi deltaget i et dialogmøde med kommunen. Mødet gav desværre kun

meget begrænsede muligheder for en dialog, idet projektchefen brugte uforholdsmæssig meget tid på at fremlægge planen, der allerede i god tid var fremsendt til mødedeltagerne.

Selv om planen har mange gode hensigtserklæringer for fodgængere, cyklister og offentlig transport, vil en realisering af planen medføre, at langt størsteparten af de økonomiske midler vil blive brugt til at bedre fremkommeligheden for endnu flere biler.

Udkastet til planen forholdt sig overhovedet ikke til det faktum, at en stigende del af den allerede alt for store CO2 emission kommer fra trafiksektoren. Den skal også Vejle Kommune medvirke til at reducere signifikant, hvis vi skal undgå voldsomme klimaforandringer, og Vejle Kommune bør medtænke denne problematik i forbindelse med en mobilitetsplan, der rækker frem til 2030. Intet sted i udkastet til mobilitetsplanen blev CO2 emission nævnt, hvilket burde være en selvfølge i 2018. I den endelige mobilitetsplan har kommunen på side 26 tydeligvis inspireret af DN's hørings svar indskrevet et noget intetsigende afsnit med overskriften "Klima og vores fælles ansvar".

I planen beskrives den nye Ring 3, der skal understøtte væksten i Vejle ved at bedre mobiliteten som en af forudsætningerne for det gode liv.

På nuværende tidspunkt er kun den østlige del (E45) og den sydlige del (Grønlandsvej, Koldingvej, Damhaven og Bredstenvej) etableret. Der er specielt fra E45 en betydelig støjforurening i hele dens forløb, som en del af Ring 3. Diverse støjafskærmninger har ikke kunnet reducere støjen væsentligt. Da trafikmængden fortsat stiger og øget hastighed tillades, opleves støjforureningen som stigende. F.eks. er både Vinding, Mølholm og Nørremarken påvirket af støjen fra E45, og støjen fra motorvejen kan høres fra boligområder længere væk.

En realisering af det nordvestlige forløb af Ring 3 vil betyde, at endnu flere bolig- og naturområder bliver støjforurenede. Der planlægges en 2 sporet vej med en hastighedsbegrænsning på 80 km/time. DN har anbefalet, at hastigheden på den nordvestlige del af Ring 3 (hvis den etableres) begrænses til max 60 km/time for at reducere støjen fra vejen.

Ved alle undersøgelser af, hvorfor mennesker vælger at bosætte sig i og omkring Vejle, nævnes naturområderne omkring og tæt på Vejle som den væsentligste begrundelse.

Det er derfor bydende nødvendigt, at naturområderne, herunder den bynære natur, ikke ødelægges med støjforurening af den nye Ring 3. En af forudsætningerne for det gode liv for befolkningen i Vejle er, at der er umiddelbar mulighed for at komme ud i et naturområde, der ikke er forurenede med vejstøj.

I VVM-redegørelsen for Forbindelsesvej vest om Uhre udarbejdet af Rambøll i samarbejde med Vejle Kommune i 2008 anføres det: "Uhre Skov er udpeget som friluft- og udflugtsområde. Området anvendes dog i dag ikke i særlig grad som rekreativt udflugtsmål. Det forventes derfor *ikke*, at etablering af en forbindelsesvej vil påvirke de rekreative aktiviteter i skoven."

(fotos) Da ovennævnte VVM-redegørelse blev udarbejdet i 2008, var Uhre Skov en privat skov, og da der ikke var stier i skoven, var der ingen adgang for offentligheden til skoven. I mellemtiden har Vejle Kommune erhvervet et større areal af skoven, hvorfor der nu er fri fladefærd for offentligheden i skoven. Samtidig har Stigruppen Hover-Uhrhøj med tilskud fra Vejle Kommunes stipulje etableret et fint stinet til og omkring Lille Høgsholt Bæk. Dette område har nu fået stor betydning for områdets beboere. Her er fredeligt, og der er helt stille uden forstyrrende vejstøj. De stejle skrænter ned mod Lille Høgsholt Bæk er, ligesom Vejle Ådal formet af istidens smeltevand. Fra bakketoppen på bækkens østlige side kigger

man ud over mange forskellige træarter, og det forekommer som at se urskovens trækroner i fugleperspektiv.

Vejle Kommune besluttede i 2009 på baggrund i VVM –redegørelsen at udpege linjeføringen Øst C som hovedforslag til en forbindelsesvej mellem adgangsvejen til Vejle Deponi og Jellingvej.

Denne linjeføring er stadig i spil. Det er DN's opfattelse, at denne linjeføring vil være ødelæggende for det meget fine stille rekreative naturområde omkring Lille Høgsholt Bæk, idet linjeføringen, som en del af sit forløb, vil være placeret på den østlige skråning ned mod bækken medførende en betydelig støj- og lysforurening af naturområdet.

DN Vejle anser fortsat linjeføringen Øst A for den bedste ud fra et samlet naturmæssigt og landskabeligt synspunkt. Denne linjeføring har i hele sin længde færrest naturmæssige konsekvenser, og herudover blev den for 10 år siden beskrevet som værende 25 mio. kr. billigere end linjeføring Øst C.

Øst A vil som en del af sit forløb gennemskære en græsbevokset slugt, der ligger lavere end den højeste del af Lille Høgsholt Bæks østlige skråning, der vil være en barriere for støjen fra trafikken på Øst A.

Siden VVM-redegørelsen blev fremlagt i 2008 er der sket en masse. Bl. a. er Bøgebillen og Birkemus, der begge er Bilag IV arter, fundet i området, og privat ikke tilgængelig skov er ændret til kommunal skov. I 2008 regnede man med en trafikmængde på 3.500 køretøjer i døgnet på forbindelsesvejen. Til dialogmødet den 30.4.2018 nævnte Vejle Kommune tallet 10.000 køretøjer i døgnet, når hele Ring 3 er etableret.

DN Vejle afventer det videre forløb i sagen.

Naturpleje

Tilgroning, opdyrkning, sprøjtning, gødsning truer fortsat den mangfoldige natur i mange af vores naturområder.

(foto)Ved Kvak Mølle fortsætter et høslætlaug, hvor DN er repræsenteret, med at pleje en eng. Det er velkendt, at når man slår græs og urter med le og efterfølgende river høet sammen og fjerner det, gavner man artsrigdommen for de mange planter, der har det svært i konkurrencen med græsser og brændeælder.

Høslætlaugene under ledelse af Ronni Røjgård har igen i år med le og river plejet engen ved Kvak Mølle. Naturtilstanden på engen fortsætter med at bedres.

DN foretager to gange årligt naturpleje på gravhøjen Ravnhøj ved Jelling.

(foto)DN er fortsat sammen med Grønt Forum aktiv i flere Kogræsserlaug i kommunen. Det er vigtigt at få afgræsset de mange enge og overdrev, for at bevare og forbedre naturkvaliteten på disse nu sjældne naturtyper. Vejle Kommunes natur- og miljøforvaltning er fortsat meget velvillige i forbindelse med opstart af disse laug bl.a. i forbindelse med den nødvendige hegning.

Der vil i den nærmeste fremtid blive opsat informationstavler vedrørende kogræsning og natur ved disse naturområder. Informationstavlerne er finansieret af Vejle Kommune med en betydelig støtte fra DN's Grønt Guld, der igen støttes af Velux Fonden

Flagermus – Projekt flagermus i Vejle Kommune 2015 - 2017

(foto) Flagermus skal endnu engang nævnes. I årene 2015 – 2017 har vi, 6 medlemmer af bestyrelsen for DN i Vejle Kommune, registreret flagermus 520 steder i kommunen. Viden om udbredelsen af flagermus i Vejle Kommune har betydning for kommunens planlægning, da alle danske 17 flagermusarter er beskyttet af EU's Habitatdirektiv. Det indebærer bl.a., at kommunen skal sikre sig, at der ikke planlægges eller tillades aktiviteter, der kan skade flagermusenes yngle- eller rasteområder.

Ifølge "Forvaltningsplan for flagermus" fra 2013 var 9 af Danmarks 17 flagermusarter registreret i Vejle Kommune, Deres udbredelse var imidlertid ikke kortlagt i detaljer.

Derfor indgik vi en aftale med Bo Levesen, Vejle Kommune om at iværksætte et flagermusprojekt, som skulle skaffe en viden, der kunne være med til at sikre flagermusenes levesteder.

For at give befolkningen i Vejle Kommune en mulighed for at opleve og få en større viden om flagermus har vi afholdt flere offentlige flagermusture. Projektet er blevet præsenteret i de lokale medier og i forbindelse med en udstilling om flagermus på Økolariet. Vi har selv har omtalt projektet i en folder, på DN Vejle hjemmeside og i DN Vejles nyhedsbrev.

Flagermusprojektet blev støttet økonomisk af Vejle Kommune og Naturstyrelsen.

I maj 2018 blev projektets resultater publiceret i hæftet "Flagermus i Vejle Kommune". Vi kan konstatere, at der er 10 flagermusarter i Vejle Kommune, idet Frynseflagermusen blev registreret på 21 lokaliteter i Vejle Kommune. Frynseflagermusen er ret sjælden, men findes i lokale bestande over hele Danmark og er mere almindelig på Bornholm, men var ikke tidligere fundet i Vejle Kommune.

Registrering af løgfrø

Løgfrø findes kun i spredte bestande. I perioden 1945 – 1990 er arten forsvundet fra 90% af sine levesteder. Vejle Kommune har etableret talrige vandhuller i kommunen for at bedre forholdene for løgfrøen. Det er kun i ganske få uger, at løgfrøen kvækker, og det skal være mørkt.

Vi har registrerede i 2016 løgfrø på flere lokaliteter. I 2017 hørte vi ingen, men vejret i maj måned var ikke venligt stemt for løgfrø.

Vi havde intentioner om at lytte i 2018, men det blev desværre ikke til noget.

Bævere

(foto) Bæveren uddøde for 1000 år siden i Danmark. I 1999 og 2009 blev der udsat bævere ved Klosterheden og ved Arresø.

Bæveren klarer sig godt i Danmark, og bestanden vokser fra år til år. Bævere fra Klosterheden og Arresø har formået at sprede sig via vandløb og åer til andre områder.

DN Vejle har tidligere deltaget i de årlige landsdækkende optællinger af bævere. I 2016 blev den observeret i Vejle Kommune.

Målet med at genudsætte bævere i Danmark er at bævere kan hjælpe med at genskabe noget af den natur, som igennem flere hundrede år er forsvundet fra Danmark, nemlig mange skovsumpe, småsøer, det døde ved i skovene og lysningerne i tætte krat. Det giver bedre levevilkår for mange af vores truede planter og dyrearter.

Miljøstyrelsen vurderer at bestanden har det godt, og der blev ikke afholdt en årlig optælling i 2018.

Affaldsindsamling

(foto) DN arrangerer fortsat hvert år i april over hele landet affaldsindsamling med henblik på at gøre forårsrent i naturen. Og ærgeligt er det, at der overhovedet er behov for at samle affald. Det er og bliver en rigtig dårlig vane at deponere dåser, plastikposer, mælkekartoner, cigaretskod osv. i naturen. Filterne på cigaretterne er uendelig længe om at blive nedbrudt og ender som mikroplast.

I Vejle Kommune samarbejder DN med Grønt Forum om affaldsindsamlingen. Mange foreninger, skoler og enkeltpersoner deltager. Der samles meget affald, og forhåbentlig er denne indsamling medvirkende til, at borgerne får øjnene op for, at affald ikke skal smides i naturen.

Tak til alle, der mødte op.

Ture

DN arrangerer hvert år mange gratis arrangementer i naturen, hvor såvel medlemmer som ikke-medlemmer er velkomne. Disse ture er som oftest yderst velbesøgte, og for os er det en fornøjelse at formidle viden om naturen.

I 2018 blev det til følgende:

3.5 (foto) Forårstur til Himmelpind og Lille Høgsholt Bæk. Det nærmeste man kan komme en bynær bjergtur i Vejle. Den imponerende udsigt fra Himmelpind blev oplevet. Den smukke stilhed, der i dag findes ved Lille Høgsholt Bæk blev nydt og relateret til den mulige fremtidige vej fra Vardevej og op til Planetbyen og den støj, som den vil medføre. At en mulig vej også vil slynge sig ind i rigtig gammel bøgeskov, hvis dyre- og planteliv ikke blot kan erstattes af ny skovrejsning. Prøv selv stien ved Lille Høgsholt Bæk, som en lokal stiggruppe bestående af ildsjæle har etableret støttet af midler fra kommunen.

21.5 (foto) Nattergaletur i Jelling Skov. Mosekonen bryggede over Grejsådalen og der var mange fuglestemmer og en nattergal i det fjerne i Rugballe Mose. Dværg- og Pipistrelflagermus gav flyveopvisning over skovvejen.

17.6 (foto) Blomsternes dag på Bjerlev Hede. Vidunderlig sommerdag. I kærene fandt vi bl.a. Rosmarielyng, to arter af Soldug og Hvid Næbfrø. I hedesøerne så vi svømmende Sumpskærm, Flydende Kogleaks og den sjældne bregne Pilledrager.

6.9 (foto) Flagermustur ved Haraldskær. Flagermuseksperten Katrine Hulgard var turlleder. Udstyret med flagermusdetektorer, der kan omsætte flagermusenes højfrekvente skrig til hørbar lyd, bevægede vi os ad Bindeballestien og gjorde ophold ved Kvak Møllesø. Vi oplevede Pipistrelflagermus, Dværgflagermus, Sydflagermus, Brunflagermus, Troldflagermus og Vandflagermus. Vandflagermusen er speciel fantastisk at observere, når den jager insekter helt tæt på vandoverfladen.

9.9 (foto) Svampetur i Jelling Skov. Der blev samlet mange svampe, især Spiselig Rørhat og Netstokket Indigorørhat gav fyldte kurve. Efterfølgende var der smagsprøver af en stuvning lavet af Brunstokket Rørhat.

23.9 (foto) Familiesvampetur ved Kvak Mølle. Den tørre sommer havde skubbet starten af svampeåret, men sjældent have der været så mange i arter og antal, som ihærdigt blev indsamlet af børn, unge og de lidt ældre og efterfølgende kunne præsenteres.

Nyhedsbreve

DN – Vejle udsender hver 3. måned et nyhedsbrev, hvor vi fortæller om vores arbejde, ture og arrangementer samt aktuelle historier fra Vejle Kommunes natur. Alle nyhedsbrevene kan ses på vores hjemmeside på internettet og herudover sendes de til de af vore medlemmer, hvor vi har en e-mail adresse.

Tak

Og til slut en tak for samarbejdet til politikere i Vejle Kommune og de mange dygtige medarbejdere i forvaltningen, og til Vejle Amts Folkeblad, der jævnligt skriver om forhold, der relaterer sig til naturen i Vejle Kommune.

Vejle 8. november 2018

På vegne af afdelingsbestyrelsen
Uffe Rømer,
Formand DN – Vejle

Bestyrelsen for DN - Vejle

Klokkeager 20, 7120 Vejle Øst • 50 57 16 27 • ufferomer@gmail.com; dnvejle-sager@dn.dk